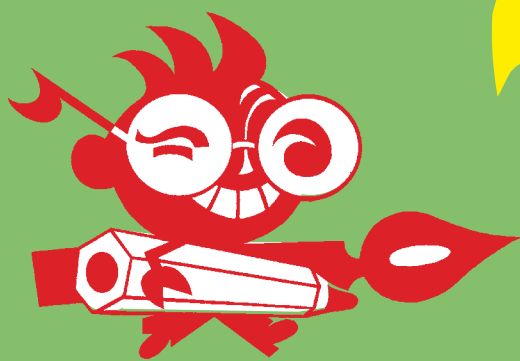




Чадж

ISSN 0134-384

САТИРА ҺӘМ ЮМОР ЖУРНАЛЫ * МАЙ * 2016 * КАЗАН



Илдар НӘФИЕВ

Безне нигә
куып чыгаралар?

Төлке тирмә-йортыгызны
залогка куеп кредит алган,
ә түләргә жьенмый...



● Президент белән туры элемтә барган вакытка чаклы Юлсыз урамындагы юлны төзекләндерделәр. Чарасызлыктан шул урамда яшәүчеләр сорауларын ничегрәк итеп бирергә кирәклеген дә аңламый калдылар.

● «Восточный» космодромын белгечләр кабатланмас бердәнбер дип атады: чөнки утыртулар монда жиһәргәнче үк башкарыла.

● Рәсәй, булган житешсезлекләргә карамастан, әле һаман юллардагы чокыр-чакырлар буенча алдынгы сафларда бара.

● НАТО белән якынлашуга беренчеләрдән булып Рәсәй авиациясе очты.

● Рәсәйнең югары уку йортларында 100 мең бюджет урынын кыскартачаклар. “Акыллы башлар күбәйде”, – дип аңлаттылар Мәгариф министрлыгында.

● Озак кына тәнәфестән соң фитнес-заллар эшли башлады – бакчадагы биләмәләр.

● Канализация шартлаганнан соң, беренчеләрдән булып анда “Аннан-моннан информ” хәбәрчесе пәйда булды.

● ЖКХ тармагы керем буенча өченче урынны яулады. Беренчелектә – наркотиклар сәүдәсе һәм фәхеш.

● Идарә компанияләре һава шартлары белән идарә итүнең жаена төштеләр: жылы бирүне туктаталар – урам суына, бирәләр – һава торышы жылыга үзгәрә.

● Алтыштан соң яшәүче кешеләрне Пенсия фондында “халыкның үч алуучылары” дип атылалар.

● Инглиз галимнәре, тоз молекулалары кыяр молекулалары белән яхшы яраклаша дигән фикергә килгәннәр.

● Европа хокук саклаучылары кесә телефоннарының чураклар хокукын бозуына протест белдергәннәр.

● Суд приставы, сыра сата торган барга кереп, бурычлының мөлкәтен барлап чыккан.

● Селекционерлар “үбешү өчен яңа сарымсак” уйлап тапканнар.

● Юлаучы көтмәгәндә-уйламаганда марафон йөгергән.

● Футбол уены вакытында кырга көчек йөгереп чыккан һәм команданың берсенә жиңү китергән.



Виталий ФЕОКТИСТОВ



ТҮБӘН КАМА

ШОМБАЙ болай диде...

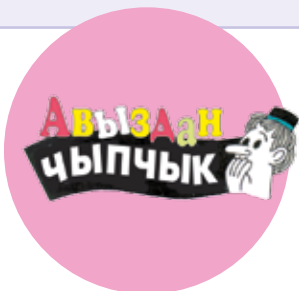
Хөрмәтле Чаян! Күптән түгел халык өчен янып йөрүче депутатларның һәм аларның гаилә әгъзаларының узган ел буенча керемнәре турында мәгълүматлар басылып чыкты. Алар өчен шатландым – ичмасам, кем булса да баеган икән. Үзем булмаганга кәефем кырылды. Нишлисең бит, кризис... Ә депутатларның үзләреннән дә баерак булып чыккан хатыннары өчен шатландым...

А. ГАТИНА

– Мин нишләптер аңлый алмыйм, – диде Шомбай ага, укучыбызның хатын укып чыккач. – Бай хатын булып өчен депутат хатыны булырга кирәкме, әллә депутат хатыны булып өчен үзең бай булырга кирәкме?



Валентин ДРУЖИНИН



Соры күзлө чибәр Кәжәмөгөз назлы Кыз эзли.

Йорт янып бетте, ат качып китте. Ә син һаман юк та юк...

Исәнмесез! Минем исемем Фәрида. Миңа 23 яшь. Әгәр сезне минем серле хатым кызыксындырган икән, языгыз.

Зарарлы гадәтләре булмаган сау-сәләмәт жиңел гәүдәле әби (62/170/74) дәртле, кайгыртучан һәм тугры ир эзли.

Мәхәббәт уты кабызып жибәр! һичьюгы, шырпысын сыз!

Ир кеше ээлим. Әзер гаилә: чибәр хатын, бала һәм теща.

Мин сөйкемле, тәрбияле, эчмим, тартмыйм, эшләмим.

Яшь егет тормыш иптәше булырдай урта яшытәге бай бизнесмен хатын эзли.

(танышу белдерүләреннән)



Валерий ТАРАСЕНКО



Валентин ДУБИНИН

СОҢАРҖАН ӨМЕТЛӘР

Жор телле берәу безнең депутатларга законнар урынына тынычландыру даруы кабул итәргә кирәк, дип әйткән, ди. Бу шулайдыр да. Аларның соңгы шаулы тәкъдимнәрен искә алу ғына жита: Кремльне ак төскә буярга, биек үкчәләр һәм спорт аяк киёмнәрен тыярга, 100 сумлык купюраларда сурәтләнгән Аполлонның артык әғзаларын алып ташларга, гражданны сарымсак ашаудан сакларга, шикле элементлар өчен штраф салырга, белгечлек буенча эшләмәүне тыярга һ. б. Сайлаучыларны үзләренәң фантазиясе белән таң калдырган депутатларның башына язга таба акыллы уйлар килгәли башлый. Мәсәлән, балачаклары Бөек Ватан сугышы елларына туры килгәннәргә льготалар керту турында. Алар бу тәкъдимне даими рәвештә кертәләр һәм шулай ук кире дә кагалар.

Быел да гадәти кагыйдәдән читләшмәделәр. Хезмәт һәм социаль политика комитеты чираттагы тапкыр закон проекты кабул итмәве турында белдерде. Имеш, һәр федерация субъекты үзенең сугыш чоры балалары өчен үзе берәр нәрсә уйлап чыгарсын. Аларның күбесе – инвалидлар, хезмәт ветераннары, алар барыбер нинди дә булса социаль ярдәм чарасыннан файдалана. Нигә артыгын түләргә? һәм ниһаять төп дәлил – өстәмә льготалар өчен акча юк һәм булмагач та. Карагыз, алар ил буенча 12 миллион, моңа нинди алтын запасы житсен, ди!

Унсигез регион, федераль закон чыгуын көтмичә, мөмкинлекләренә карап, сугыш чоры балалары өчен нәрсәдер эшли башладылар. Кайдадыр пенсиягә өстәмә акча, транспорт өчен ташламалар булды, ә кемдер ЖКХ өчен 50 процент түләргә рөхсәт бирде. Татарстан, пенсионерларын сөендереп, нигәдер алдынгылар рәтенә басарга ашыкмый. Үзенең киң масштаблы проектлары белән дан тоткан нефть республикасының казнасында сугыш чоры балаларына берәз ярдәм итәрлек акча табылмас иде микәнни? Югыйсә күрше Самара өлкәсендә тапканнар бит. Монда бөтен эш... гадәлсезлектә икән. Ике ел элек Дәүләт Советында бер депутат ханым белдерүенә караганда, әгәр дә бер субъект икенчесенә караганда күбрәк ярдәм итә икән, бу дәрәҗә булмагач. Бөтенесенә дә тигез булырга тиеш. Шуңа күрә өстән күрсәтмә көтәргә кирәк.

Ә өстән сигнал көткән арада, пенсионерларның тормыш дәрәҗәсе күз ияремәслек тизлек белән төшә бара. Ун меңлек пенсиянең өчтән бере фатир өчен түләүгә китә, тагын өчтән бере – даруларга. Нәтижәдә, халык мәнфәгатьләрен яклаучыларга ресторанда тамак ялгап чыгарга да тиеннәр генә кала... Бу ғына житмәгән, түземсезлек белән яңа закон көткән картларны әле алдарга да маташалар. Мәсәлән, узган ел Казанның Побежимов урамында Жинүнәң 70 еллыгына 1000 сум вәгдә итеп, сугыш чоры балаларының исемлеген төзеп йөргәннәр. Хакимият бу мәгълүматны кире какты һәм кешеләрне уяу булырга чакырды – дошман йокламый, янәсе.

Дошман турында сүз киткән икән, элекке дошман турында да берничә сүз әйтеп үтик. Германиядә бала чагында Икенче Бөтендөнья сугышын кичергән һәркемгә – безнең акча белән аена 50 мең сум түләнеп бара.

Безнең илдә сугыш балаларының иң яшьләренә инде житмештән артык. Чираттагы депутат тәкъдименә кадәр аларның күпмесе исән калып, әйтүе кыен. Тик бу күптән көтелгән законның кабул ителү мөмкинлегенә елдан-ел арта бара: льготалар өмет баглаучыларның саны ел саен кими бит. Ә балачаклары сугыш уты белән өтелгән картларга өметләнеп көтәсе генә кала. Кайчандыр аларның ата-аналары Бөек жинүнә көткән кебек...

Людмила САФИУЛЛИНА



Сергей ТЮНИН



Виктор ФЁДОРОВ





Игорь КИЙКО



Гороскоплар укырга яратам. Ул акча, сәяхәтләр һәм татлы мөнәсәбәтләр диңгезендә йөзә торган бердәнбер дөнья.

Ертык джинсылар, майкалар, футболкалар... Тишек носкилар модага кайчан керер икән?!

Рус теле һәм әдәбиятының яңа укытучысы:

— Балалар, әгәр кем дә булса берәреге рус телен теләсә ничек идиомалар һәм килешмәгән ямьсез фразеологизмнар белән боза икән — белегез, шундук мордагызны ишәм!

Бер кыз юл кырыенда кул күтәрәп басып тора. Бер машина туктый, йөртүчесе сорый:

— Кая барабыз?

— Миңа — шәһәргә.

— Яхшы, мин сезне рәхәтләндереп илтәп куям.

Кыз:

— Миңа рәхәте кирәкми, мин түләрмен генә.

Мин кайдандыр укыдым: табибларның изге-бөөк җәфаланучысы һәм дәвалаучы Пантелеимоны бар икән. Әйтә алмыйм! Ярты көн бие табибка керергә чиратта тордым. Юк аларның бернинди изгеләре! Бөөк җәфаланучысы бар — ул мин...

Рәсәйдәге юл йөрү кагыйдәләре хәрәкәтне җайлау өчен түгел, авария булган очракта гаеплене билгеләү өчен уйлап чыгарылган.

Ниһаят мин ял итәргә акчам булмаганга бармыйм, ә самолетлар очмаганга һәм террорлык куркынычы аркасында өйдә утырам.

Котлыйм! Нәселегезнең давамчысы туган икән!

— Мондый хезмәт хагы белән бернинди нәсел давамчысы булырга мөмкин түгел — балаларым булу гына мөмкин.



ЧЫРА КАБЫЗЫП ЭЗЛЭСӘН ДӘ ЮК

“Бирәм дигәннең колына, чыгарып куя юлына”, диләрме әле? Миңа атап әйтелгән сүزلәр, күрәсәң! Телевизорны кабызуым була, шундук экранда элеккеге совет чорындагы тормышны чагылдырган фильмнарның хәзерге вариантына юлыгам. Алар әллә ни катлаулы булмаган сюжетка корылган; намуслы һәм талантлы баш геройга гәбәшниклар яки кабахәт түрәләр белән парторглар каныга. Интектерәләр, эзәрлеклиләр һәм юньләп яшәргә ирек бирмиләр. Йә күңелне иркәли торган тавышлы жырчы Ободзинскийны үчеклиләр, йә итальян чибәркәенә гашыйк булган очучы-фронтовикның чыраен жимерәләр, инде хәзер арысланнарны өйрәтүче Маргарита Назарова ошамый аларга... Болар барысы да әйбәтләп төшерелгән — күренекле кешеләрнең тормышында чатаклык, ягъни “сылтау табып” яшеренгән — берничек тә бәйләнә алмыйсың! Ә бу “сылтауларда” никадәр ялган, ә күпме дәрәслек — телевизор караучыбыз, эзләп карагыз!..

Карап туйгач, күз алдына әле күптән түгел булган күңелсез картина килеп баса: һәркайда мактанылган демократик үзгәртеп кору чорына хәтле гәбәшникларның һәм парторгларның әшәкелекләре һәм кыланмышлары чагыла.

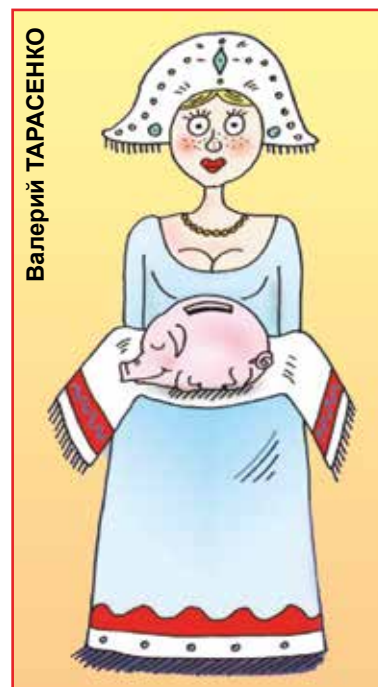
Миңа, кызыксынып, өлкән буын кешеләре белән сөйләшәргә туры килде. Аларның кайберләре министрствода эшләгәннәр, завод житәкчеләре, газета редакторлары булганнар. Шуңа да карамастан, үз кул астында эшләүчеләр белән бергә сәхнәдә жырлаганнар, биегәннәр. Мин күп сораштырулар үткәрдем, алар мондый нәтижәгә китерде: сораштырганнарның берсе дә бер тапкыр да тере гәбәшникны күргәне булмаган, капиталистик илгә барыр алдыннан очрашканны искә алмаганда. Хәтта алар турында уйламаганнар да. Ә менә ОБХССны барысы да белгән. Хәзер генә ул чекистлар телеэкраннан төшмиләр, ә менә коррупциягә, хужасызлыкка һәм эшсезлеккә каршы көрәшүчеләрне яктыда чыра кабызып эзләсәң дә табып булмый.



Илдар НӘФИЕВ



Валерий ТАРАСЕНКО





Игорь КИЙКО

Физкультура дәресендә:

– Тәк, егетләр, кайсыгыз тарта? Тик дәресен әйтегез! Алдамыйча! Тәк, димәк, син... һәм син. Димәк, без тартып киләбез, ә калганнар – стадион тирәли биш тапкыр йөгереп килә!



Александр КОСМЫЛИН

ИНИМАЛАР ХҖФИЕНТЫТЫ

Марксистлар дәүләтне халыкны талау инструмен-ты дип санаган. Шуңа күрә дәүләт аларның башларын чапкан һәм Себергә урман кисәргә жибергән.

Укытучы булырга телә-мәс идем. Хәзерге балалар шулкадәр надан...

Хатын-кызларның хез-мәт хакы үзләренә дә ка-лырлык дәрәжәдә булырга тиеш.

БМО трибунасыннан Хрущев америкалыларны хәтта Айда да «мочить итәргә» сүз биргән.

Көнбатыш безгә баш түгел, без хәтта үзөбезнең хакимиятебезне дә һәрва-кыт тыңламыйбыз.

Һәр ел саен ветеран-нарны Бөек Ватан сугышы белән котлыйбыз.

Илебездә венерик грамо-талылык дәрәжәсә үсә.

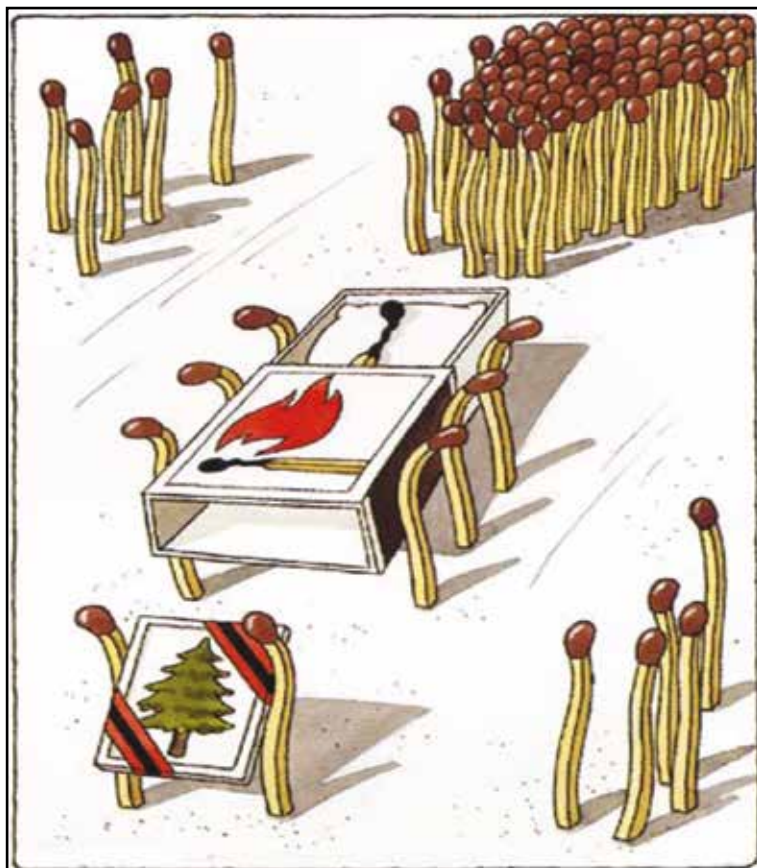
70 нче елларда СССРда дивидентлык хәрәкәте бар-лыкка килде.

Кешенең космоска очу нәтижәсендә, ниһаять Жир-нең түгәрәк икәнен белдек.



Алексей МАМАЕВ



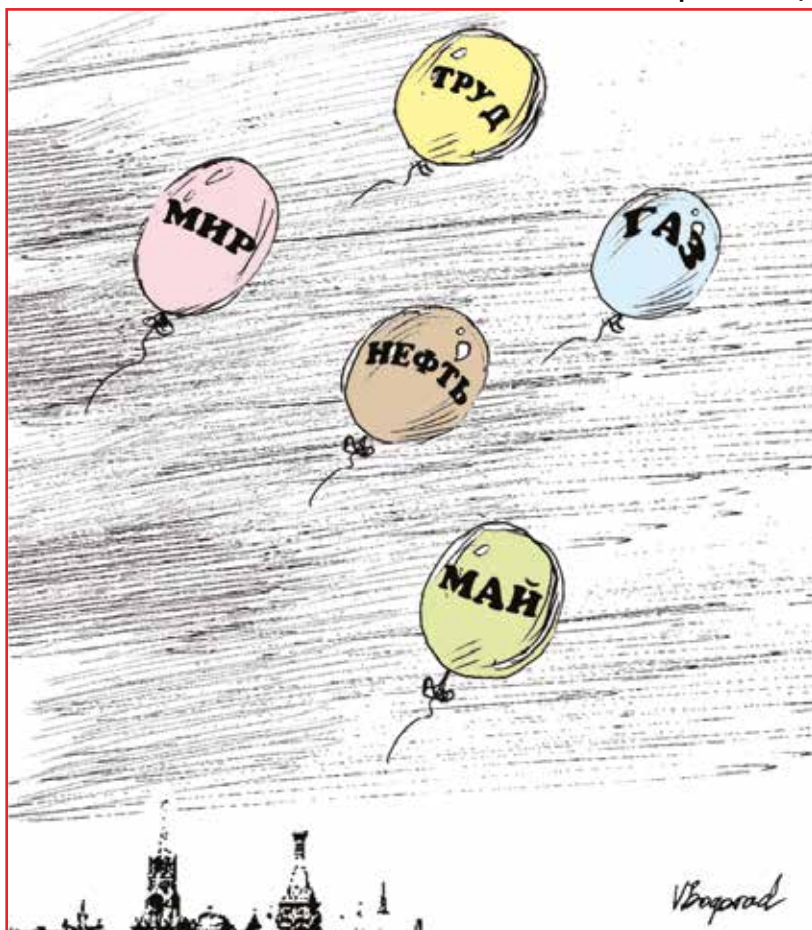


НИНДИ КАБАХЭТ!..

– Бүкәев, кибеткә барырга кирәк!
 – Инде йөгәрәм, жаным!
 – Бүкәев, ашарга әзерлә!
 – Инде әзерлим, жимешем!
 – Бүкәев, өйне жыештыр!
 – Инде жыештырам, пескәем!
 – Бүкәев, керләрне ю!
 – Инде юам, сөөклем!
 – Ә хәзер – үтүклә!
 – Инде үтүклим, чәчәгем!
 – Бүкәев, варенье кайнат!
 – Инде кайнатам, куяным!
 – Бүкәев, савыт-сабаны ю!
 – Инде юам, фәрештәм!
 – Бүкәев, миңа кофе китер!
 – Китерәм, китерәм, акыллым!
 – Бүкәев, хезмәт хақыңны китер!
 – Бөтенесен дә ал, чибәрәм!
 – Кысып калганын да!
 – Менә, алтыным!
 – Бүкәев, ремонт ясарга вакыт!
 – Инде ясыым, кояшым!
 – Ә хәзер, Бүкәев, инде мине сөйсәң дә була!
 Өйдә тынлык.
 – Бүкәев! Кайда син анда?
 Тынлык.
 – Бүкәев!
 Тынлык.
 – Үлгән... Нинди кабахәт, ә! Ә үзе яратам
 дип йөри иде...

Шалканны ник тартасыз?
Чүп үләннәрен йолкырга
кирәк!





ӨСТӘМӘ КЕРЕМ

Элекке мәгариф идарәсе башлыгы Рафаэль Ганиев белән бергә бер төркем Әлмәт педагоглары күңелсез хәлгә эләккән. Төп эшчәнлекләреннән башка белем бирү әһелләре өстәмә керем алу ысулы үзләштергәннәр. Түгәрәкләр һәм секцияләр алып бару кебек нәрсәләр кәгазьдә генә калган – балалар аларны күрмәгәннәр дә. «Эшләп алынган» 800 мең сумның яртысы житәкчеләр, тикшерүчеләр, кунакларның күңелен күрергә һәм алар өчен бүләкләргә тотылган. Бер өлеше – шәхси штрафлар түләргә, ә берникадәрә экс-нәчәлникнең үз мәнфәгатьләренә киткән. Намус дигән нәрсә дә педагог күңелләрен бөтенләй ташлап китмәгән – алар Кырымда яшәүчеләргә ярдәмгә 178 мең сум күчәргәннәр. Бу «эшчәнлек» өчен «ширкәт» әгъзалары шартлы сроклар алган.

ТҮЙНАК ОСТА

Казаннан 38 яшьлек протез технигы Евгений В.ны республиканың иң туйнак мошенигы дип атарга була. Ике ел чамасы элек ул эшләгән фирма һәм хезмәт министрлыгы өч инвалид өчен протезлар әзерләү турында килешү төзиләр. Тик белгеч ясалма кул-аяклар ясап мәшәкәтләнәргә теләми, һәм протезларны кабул итү-тапшыру актында картлар өчен имзаларны үзе куя. Фирма ялган документлар буенча 260 мең сум акча ала. Протез ясау остасына башкарылмаган эш өчен бу суммадан бары тик 10 мең сум элгә. «Туйнак» останың эше судка тапшырыла. Берни дә эшләп булмый – рухи сыйфатны протез урынына куеп булмый бит.

ИМГӘНҮ БҖЯСЕ

Костромашәһәрәнең телефонкомпанияләренә берсенә үз хезмәткәрләре арасында спортны популярлаштыру ярышы гына кыйммәткә төшкән. Башкалардан калырга теләмичә, ул хезмәткәрләренә берсен Мәскәүгә – компаниянең намусын якларга жибәрә. Кострома егетенең яшерен сәләтләре юк дәрәжәсендә булып чыга, һәм ул стартта ук бәйгедән төшөп кала. Киртә аша сикергән чакта ул уңайсыз егылып, табан сөяген сындыра һәм медаль урынына көчле имгәнү ала. Травманың «эш урынында» алынганлыгын «спортсмен»га суд аша исбатларга туры килә. «Казанышлары» өчен фирма сикерешчегә миллион сум тиеш дигән карар чыгара суд.





Игорь ЛЕВИТИН



КАНӘР КӨННӘР СУККАН

Бик күп бәла-казалар кичерде безнең ил. Түзде, сынмады, барчасыннан арынды һәм яңадан калыкты!

Ләкин соңгы чирек гасырдагы куркыныч шау-кым хәтлесе булганы юк иде әле.

Иң элек Рәсәйне кавык каплады. һәр ат шампунь флаконыннан, коры токмач кабыннан сибелә иде ул! Күрәбез, соңгы елларда Рәсәй аннан котылды, исеме дә ишетелми.

Рәхәтләнеп кенә яшисе дә бит, юк, илгә карисе ябырылды, кофе юшкыны тинтерәтергә тотынды. Тешләрен шыгырдатып түзде Рәсәй, авыр булса да чыдады һәм бу гарасатны да үткәреп жибәрде.

Юк икән: бөтен дөньяны чуалучан чәч проблемасы басты! Бөтен шәһәрләрдә, авылларда, тарлауларда, өйләрдә чәчләр кисешә-чуала башлады! Мәхшәр! Ләкин илебез моннан соң да исән калды.

Булмас димә, була икән шул! “Тегенди көннәр” бәла булып халкыбызны аптырашка калдырды. Телевизор каршында һәрбер утыручы элек белмәсә дә белде ул “көннәрнең” нинди икән — куркынычның куркынычы икән бит алар... Ләкин сабырлыгының чиге юк илебезнең — үтте “тегенди көннәр”.

Инде иркен сулыш алам дигәндә, менә сиңа мә: кабарыну афәте ябышты. моннан котылу авырның да авыры икән: бернәрсә дә ярдәм итми, аңа махсус таблеткалар кирәк, дөвалау ысуллары да башка. Әле һаман шул чир белән интегәбез, ай әшәке ул зәхмәт — сникерс та ярдәм итми. Әмма Рәсәй моннан да котылып, Алла бирса!

Тик ул бернәрсәдән генә арына алмас — бәйләнчек һәм ахмак рекламадан. Менә монысы бәланең бәласе!



Виталий ФЕОКТИСТОВ



ДӘҮЛӘТ ПРОГРАММАСЫ

Жүләрләр белән көрәшү буенча Дәүләт программасы игълан итсәләр, шәп булыр иде.

Һәм аны игълан иткәннән соң, шунда ук кемнең моңа шатлануын, «ура» кычкыруын карап торырга да... аларның исемлеген төзөргә.

Ә аннан соң жүләрләр белән көрәшү өчен бюджеттан чикләнмәгән финанслау таләп итәргә һәм бу тәкъдимгә кайсы финансистның нинди мөнәсәбәттә булуын теркәп куярга.

Жүләрләрне өйрәнү үзәге дә оештырырга кирәк. Анда бу мәсьәлә белән шөгыльләнәргә теләгән бөтен акыллы кешеләрне җыярга һәм шулай ук исемнәрне мыекка чорнап куярга.

Депутатлар арасында жүләрләр белән көрәшүче оча, йөри һәм утыра торган төркемнәр булдырырга һәм аларга жүләрләр белән көрәшү турында Закон, кемгә, кайда көрәшү турында берничә төзәтмә әзерләргә кушарга. Ә моның белән шөгыльләнгәннәрне, әлбәттә, махсус яшәрен исемлеккә кертергә...

Аннан соң, Закон белән каралганча, бу эшкә дәүләт чиновникларын тартырга һәм жүләрләр белән көрәш Идарәсе, регионнарда аның филиалларын булдырырга, аларга жүләрләрне табу һәм зарарсызландыру буенча инструкция төзүне йөкләргә...

Һәм, әлбәттә, контроль-тикшерү идарәсе оештырырга. Бөтен исемлеккә кертелгәннәрнең кайда, ничек көрәшкәннән тикшереп торырга...

Хәзер түбәндәге буын турында. Һәр предприятие, оешмада мәжбүри рәвештә жүләрләр белән көрәш буенча урынбасар вазыйфасы кертергә.

Яшәү урынына карап жүләрләр белән көрәш буенча иреккә жәмгыятьләр булдырырга. Әгъзаларыннан ай саен взнослар җыярга, әлбәттә.

Аннан соң халык массаларына жүләрне тапкан һәм моның турында тиеш урынга хәбәр иткән кешеләргә өч дәрәжәдәге күкрәк билгесе тапшырылачагы турында хәбәр итәргә.

Әлбәттә, беркем дә болай гына кеше жүләрләнәләр йөрмәячәк. Моның белән махсус жүләрләр суды шөгыльләнәргә тиеш.

Яшьләр турында да онытырга ярамый, урыннарда «Жүләрләр – без түгел» дигән хәрәкәт оештырып, анда кергән бөтен кешене резерв исемлегенә кертергә...

Көндәлек чараларны яктыртырга мәгълүмат чараларын җибәрергә, бу турыда журналларда язарга, күбрәк көлдәргә маташучы тапшырулар ясарга, һәм андагы бөтен катнашучыларны һәм алардан егылып көлүче тамашачыларны язды алырга...

Әлбәттә, исемлек төзүчеләрне дә онытмаска.

Ахыргы исемлекләр әзер булгач, бөтен исемлеккә кермәгәннәрне жүләрләр дип игълан итәргә.

Ә жүләрләр белән көрәш тәмамлангач, юллар белән нәрсәдер эшли башларга кирәк. Алайса алар жүләрләр белән көрәш барган арада, тагын безне каядыр читкә алып киткән...



КЫСАЛАР!..

Хәерле көннәр “Чаян” журналы хезмәткәрләре! Сезгә журналыгызны бик яратып укуып баручы автор яза. Күңелле басманы күп еллар дәвамында укуып барам, бер ызылмый калганым юк. Соңгы вакытларда, заманалар катлауланып киттәме шунда, оптимист булып яшәве авырлаша бара. Элек, хан заманнарында да, олыларны һәм авыруларны рәнжәтмәскә тырышканнар. Хәзер исә хакимиятебез берни санламый, Алла да – бер, шайтан да. Менә тоттылар да мөмкинлекләре чикләнган инвалидларның фатирга түләү ташламаларын алып ташладылар. Ә нәрсә безнең белән санлашып торырға? Митингларга чыкмыйбыз, тавышгауга күтәрмиз, түрәләренә күзләренә күрәнен йөрмиз...

Күптән түгел дәүләтнең тагын бер кырын эшә ачылды. Үземнең хикәям өчен йөз тәңкә гононар алдым. Минә шундук эшләүче пенсионерлар исәбенә керттеләр. Баеңың икән, пенсияң бернинди дә өстәмә кәтмә! Янәсе, “артыклыкка салым”...

Менә шулай мөмкинлекләре чикләнган инвалид һәм пенсионерлар исәбенә таланган икътисадны торгызабыз...

Н. БАХТИНА

АРХАНГЕЛЬСК өлкәсе,
КОРЯЖМА

КӨНГӘ – 10 МЕҢ!

Хөрмәтле редакция! Пенсиямне “Ак барс” карткасына күчәрәләр. Жайлы да, рәхәт тә. Дөрес, банкоматка берничә тапкыр барырга туры килә. Акча күп булганнан түгел. Банк пенсия акчасын алуга лимит куйды. Тәүлеккә 10 меңнән артык алып булмый. Ә минем пенсиям – 11 мең! Лимитка сыеша алмаган бер мең артыннан икенче көнне барырга туры килә.

Банк бүлекчәсендә әлегә алым безнең файдага эшләнган икән аңлаттылар. Картаның югалуы яисә аны урлаулары бар икән. Ул вакытта акчаны тулысы белән ала алмыйлар. Дәүләтнең шулхәтле кайгыртучанлыгына күздән яшьләр килерлек. Тик минем очракта һәм аз алучы пенсионерлар өчен бу алым артык дип саныйм.

Ә менә ыртышар миллион ала торган пенсионерларга нишләргә (республикада андыйлар да бар икән)? Менә аларны чынлап та кызганам инде. Көнгә ун мең генә ала алгач, ничә көн чабасылары була бит банкомат янына, жанашларымын...

М. СӘГҮЙТОВА

ВАСИЛЬЕВО бистәсе,
ТАТАРСТАН

Александр АЛЕШИН



Иза СӘЙДӘШЕВА





Вячеслав БИБИШЕВ

Ә исемем минем –
Соры муен...



АЛЫМ ЖӘЛ ТҮГЕЛ СИҢА,
ГУГЛ ЖӘЛ ТҮГЕЛ СИҢА...

Алар Интернет аша танышып
өйлөнештеләр һәм Интернет арка-
сында аерылыштылар.

Иң киң таралган вирус: «Әй, мин
дөрөс басмаганмын!» дип атала.

Шәп тә нәрсә инде скайп: кеше
синдә кунакта, ә өстәл әзерләргә
кирәк түгел.

Интернет барлыкка килү белән,
кешелек йокысын югалтты.

Интернетка ялгау белән бергә,
комплектта иярчен товарлар да
сата башларга вакыт: күзлек һәм
тузып тишелгән ыштан төбен ямау
өчен энә белән тегәрjep.

Кайберәүләрнең эше һәм ялы
Интернетка нинди компьютердан
чыгуы белән генә аерыла.

Ринат АБЗАЛОВ

СӨЯРКӘ

Нишлим: үлеп гашыйк булды
Хатын асыл бер иргә.
Иртә-кичән, көнән-төнән
Үткәрәләр гел бергә.

Шартлар хәлгә життем инде
Янудан-көнләшүдән.
Минем якка күз дә салмый:
Файда юк әрләшүдән.

Бер минутка да жибәрми
Яныннан ул иркәсен –
Интернет аша ярата
Виртуаль сөяркәсен.

Булат ШӘМСЕТИНОВ



Валентин ДУБИНИН



Күренекле журналист
Әғзам ФӘЙЗРАХМАНОВ истәлекләреннән

Эрнст ГЕЛЬМС, «Чаян» № 22, 1977

МУЛЛАЛАР ӘЗЕРЛӘУЧЕ ПАРТОРГ

Бөтен мөселман дөньясында танылган дин әһеле Равил Гайнетдин үз вакытында Казан телевидениесенең яшьләр тапшырулары редакциясендә режиссер ассистенты булып эшләде, бер үк вакытта ул комсомол комитетының бюро әғзасы да иде. Уйламаганда-көтмәгәндә Равил Бохара мәдрәсәсенә укырга китеп барды.

Бу хәбәр Казан телевидениесендә генә түгел, партия өлкә комитетында да аяз көнне яшен суккандай тәэсир ясады. Чөнки республикада мәчетләр ябылган, дини пропаганда тыелган чор иде. Мин ул вакытта Казан телевидениесенең парт-оешма секретаре идем. Ашыгыч рәвештә партия өлкә комитетының идеология секретаре Мөжәһит Вәлиев чакырып алды. Исәнлек-саулык сорашып тормады. Сорауны кабыргасы белән куйды:

— Нәрсә дә булса уйларга сәләтлеме соң син? Башың бармы соң сиңең?

Аяк астыннан чыккан бу афәттән котылып булмаячагына килгәндә үк инанганлыктан, мин сүзне юморга борырга булдым. “Менә, бар бит”, — дип, башымны кулым белән сыйпап алдым.

Вәлиев исә мине тозлап-борычлап туйганчы сүктә дә, үз алдына сөйләнгәндәй әйтеп салды: “Беләсеңме син кем? Муллалар әзерләүче парторг”.

Әлбәттә инде, “коллективта һәм телевидение тапшыруларында атеистик тәрбияне үз агымына куйган өчен” миңа “строгий выговор” бирелде. Бу факт докладтан докладка күчеп, берничә ел иң югары мөнбәрләрдән яңгырады. Мөжәһит Фәтхиевич секретарьлыктан киткәч кенә актуальлеген югалтты.

СИН ХОННЕКЕРНЫҢ ДУСТЫМЫ

Телевидениедә эшләгәндә ижтимагый-сәяси тапшыруларның баш мөхәррире, бер үк вакытта партия оешмасы секретаре вазыйфасын башкарганлыктан, рәсми делегацияләргә каршы алу, озатып йөрү турында кинорепортажлар әзерләү бурчың миңа йөклиләр иде. Бервакыт Казанга ГДР житәкчесе Эрих Хонеккер килде. Без, телевидениенең берничә хезмәткәре, алдан ук аэропортка килеп, самолетның кайда төшәчәген, трапны кую урынын ачыкладык. Операторга ярдәм күрсәтү максатыннан мин трап кырыена ук килеп бастым.

Шул вакыт һич көтелмәгән хәл булды. Хонеккер траптан төшүгә иң башта миңа кул бирде, кочаклап алды. Шуннан соң гына партия өлкә комитетының беренче секретаре Фикрәт Табеев һәм башка житәкчеләр белән күреште.

Белмим, ГДР житәкчесе мине кем дип исәпләгәндер, бәлки аның журналистларга мөнәсәбәте шундый булгандыр. Рәсми каршылаучылардан читтә, кинооператор кырыенда басып торган кешене аның республика житәкчеләре белән бутауы, билгеле инде, мөмкин нәрсә түгел.

Берничә сәгатьтән эш бүлмәдә ике КГБ хезмәткәре пәйда булды. Минем Хонеккер белән кайчаннан таныш булуым, Германиягә кайчан барып кайтуым белән кызыксындылар.



— Син, әйдә, терел тизрәк, сиңең пенсияңнән башка яшәп булмый!

Иван ХАНТИМЕРОВ, «Чаян» № 16, 1962



— Сезнең картинагыз фикер ачыклығы һәм оригиналь чишелеше белән җәлеп итә...

СҮЗ ИЯРӘ – СҮЗ

Хәзерге табиблар кеше авырулары белән чиновниклар коррупция белән көрәшкән кебек көрәшә.

Карьера ясаганда баскычлар буйлап менәләр, култыкса буйлап төшәләр.

Гаилә драматургиясенең законы – актлар күбрәк булган саен, конфликтлар саны азрак.

Нәчәлствоның ахмак күрсәтмәләрен үтәү – кайчак саботаждан яманрак.

Алга киткән илләрдә үз проблемаларын тикшерәләр, артта калган илләрдә – алга киткәннәрнекен.

Кеше булып идем, кешеләр бирми.

Һәр электрикның үз саклагыч фәрештәсе бар.

Кайчагында кеше белән уртақ тел табу өчен, сүз әйтмичә калырга кирәк.



Николай ВОРОНЦОВ



Рашат НИЗАМИ

ХӨРЭСӘН

Көн узсынга гына яшәп ята —
Акыл йоклай, кайнамай фикер.
Ике явыз черкине үтерде...
Көн үтте бит — Аллага шөкер!

МЧС

Шахта яки йортлар авып төшә,
Шәһәрләргә ташкын су баса...
Нишләр идек — илнең лабазында
Коткаручыларың булмаса?..

ӘЛӘКЧЕ

Тиреләре елтыр-елтыр,
Әйтерсең, хамелеон.
Гөнаһларын үлчәр өчен
Герләр кирәк — миллион!..

Хәмис ГАРИПОВ

МӘХӘББӘТ ТУРЫНДА

Менә тагын язлар житте,
Мәхәббәткә тулды жиһан,
Пресса мәхәббәт турында
Кешеләрдән сораштырган.
Сораганның бер егеттән:
“Баш иясең ни алдында?”
Егет горур җавап бирә:
“Бары мәхәббәт каршында!”
Сораганның бер ир-аттан:
“Баш иясең ни алдында?”
Ир-ат уйлап җавап бирә:
“Бары мәхәббәт каршында!”
Сораганның бер бабайдан:
“Баш иясең ни алдында?”
Бабай шундук җавап бирә:
“Бары әбиең каршында!”



КҮНЕГҮ ЯКИ ЯШӘУ

Канадада яшәүче пенсионер Алан Вазеленчук Гиннесс рекордлар китабына эләккән. Ул 60 секунд эчендә йодрыкларында 91 мәртәбә идәннән этелгән. 65 яшендәге ир күп кенә яшьләрнең борыннарына чиертә ала. Ә безнең пенсионерлар рекордны күнегү ясау буенча түгел, ә исән калу буенча куйдылар. 10 мең сум пенсия алып, яртысын коммуналь түләүләр биргәч, берәүнең дә калган калорияләрен күнегүләргә сарыф итү башына да килми.

ВАНДАЛЛАР ҺӘМ ПРЧИНДАЛЛАР

Франциянең Аркашон шәһәрендә Гераклның сыны тора. Бөтенесе дә яхшы, тик вандаллар даими рәвештә мифик геройның бер өлешен сындырып алалар. Һәр реставрациядән соң кемдер вандализм актын башкара. Шулай да шәһәр хакимияте бу чөтөрекле хәлдән чыгу юлын тапкан – протез ясатканнар. Аны төнгә салдыралар, ә иртә белән урынына беркетеп куялар.

ПРОЦЕДУРАЛАР

55 яшьлек Сара Бердж үзенең гүзәл кыяфәтен саклау өчен 700 мең доллар тоткан. 150 пластик операция ясатканнан соң ул профилье белән алган һәм үзенең Лондондагы фатирында косметик процедуралар уздыру өчен кабинет җиһазландырган.

Үзенең кыяфәтен һаман яхшыртуга теләү бәйлеләге барлыкка килгәч, Сара хәзер тышкы кыяфәтләре турында кайгыртучы хатын-кызларга яңа бит һәм гәүдә ясарга булыша.

ЮККА ӘЙТМӘСЛӘР

Хатыннар — музыкаль инструментлар кебек: аларның яңгырашы кемнең һәм ничек кагылуыннан тора.

Үз теләгән белән берәр нәрсә эшләп кара — икенче тапкыр синнән аны көтәчәкләр, өченче тапкыр — таләп итәчәкләр.

Әгәр хатын-кыз бай ирдән баш тарткан икән, димәк, ул кадәр үк бай түгел...

Әгәр хатын-кыз сезнең кубызга биеми икән, димәк, кубызыгыз юньле түгел.

Әгәр телевизордан атыш-куышлар, катастрофалар һәм кризис юк икән, димәк, сез реклама карыйсыз.

Тәҗрибәле хатын — ул тәҗрибәсез булып кылана белүче хатын.

Бөтен дөньяда — премиягә лаек булып өчен; бездә генә премиядән мәхрүм итмәсеннәр өчен эшлиләр.

Хатыннар гына ике айлык хезмәт хакына алдан уйлый беләләр.

Әгәр акыллы да, жүләр дә бернәрсә әйтми икән, аларны бер-берсеннән аерып бутмый.

(Зыялылар мәҗлесендә язып алынды)



Ринат МИРЗАЯНОВ

ШАЯРТМЫЙБЫЗ-КӨЛМИБЕЗ

ХӨРМӘТЛЕ УКУЧЫЛАРЫБЫЗ!

Хәбәр итәбез: икенче яртыеллыктан башлап «Чаян» ике тапкыр калынак булып чыга башлаячак. Ике санны бергә кушып, журналны айга бер тапкыр чыгарырга карар кылды. Айлык «Чаян» элеккечә сезнең тугры шаян дуслыгың булып калыр дип өметләнәбез!

Яңартылган «Чаян»га быелның 1 апреленнән үк язылырга була (бу шаярту түгел!).

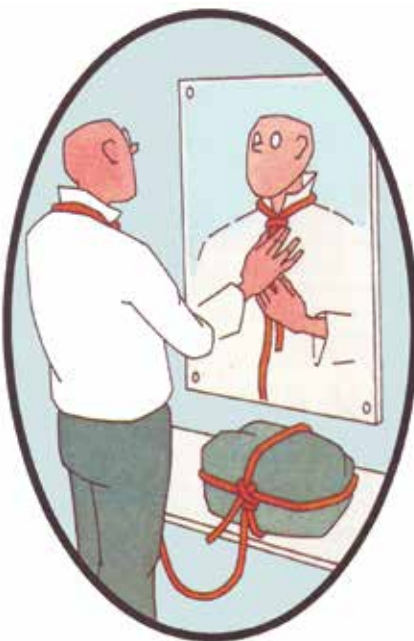
Ә хәзер игътибар! Яраткан журналыгыңны проблемаларсыз алып өчен язылу тәртибендәге үзгәрешләргә игътибар итегез.

Татарстан укучылары аны «Почта России» каталоги, шулай ук онлайн <https://podpiska.pochta.ru> аша эшли алалар.

Бу очракта язылу индекслары татарча журналга П2438, ә русчасына П2440 булчак.

ОАО «Агентство «Роспечать» каталогында язылу индекслары элеккечә калды: 73488 – татар телендә, 73489 – рус телендә. Алар буенча Россия һәм Татарстан укучылары языла ала.

«Чаян» өегезгә кояш булып балкып керсен!



Мирослав БАРТАК (Чехия)



Урамда берничә кеше берәүне кыйныйлар. Янәшәдән әби үтеп бара:

— Сөз нәрсә дүртәүләп берәүгә ябыштыгыз, юньсезләр?

— Тик кенә тор, әби, без коллекторны тукмыйбыз!

— Нигә соң сез аны кулыгыз белән генә төясез? Аяк белән типкәләгез, кабахәтне, аяк белән!

Украина хөкүмәтенә карыйм да уйлыйм — менә кайда Чернобыль бәрәп чыкты!

— Безнең тәрәзә каршында спорт көчтүмнәре кигән кешеләр эче күрәнми торган пакетларга нәрсәләрдер тутыралар.

— Муеңны сузып карама, тыныч кына утыр. Йә хәзер безне урлаячаклар яки урам чистартырга кушачаклар.

Мин бәләкәй чагымда урамнан пәси баласы алып кайткач, әни әйтте:

— Үсәрсен, олы яшыкә житәрсен, үзеңнең фатирең булыр — менә шунда ни апкайтсаң да ярар — хет кәжә! Юраганы юш килде...

— Кадерлем, син миннән айлар бие сердәшеңнеке шикелле туфли сорап интектердең! Менә, алдым, нигә кимисең?

— Аныкы төсле булганга!..

Бөтенесе нәрсә булса да сатып ала: кем яхта, кем вилла, кем футбол клубы... Мин ипигә барыйм әле!

Медицинаның мөмкинлекләре чиксез! Пациентларның гына мөмкинчелеге чикләнә...

— Син үзеңнең хезмәт хакыңны ничек тотасың?

— 40% — ашауга, 50% — коммуналкага, 10% — киёмгә, 20% — күңел ачуга һәм көтелмәгән чыгымнарغا.

— Болай бит синең жәмгысы 120% килеп чыга!

— Бөтен бала менә шунда шул...





(СКОРПИОН)

САТИРА ҺӘМ
ЮМОР ЖУРНАЛЫ

№ 1 2016

**«ТАТМЕДИА» АЖ филиалы директоры
һәм баш редактор
Рафаэль ХӘЛИЛУЛЛОВ**

Баш редактор урынбасары: Ринат АБЗАЛОВ

Баш редактор урынбасары, баш рәссам:

Александр АЛЁШИН

Үсеш бүлеге: Әдилә БАҠАВЕТДИНОВА

Марс САБИРОВ

Жаваплы секретарь: Гөлнара ЗАМАЛДИНОВА

Бүлек редакторлары: Людмила САФИУЛЛИНА

Артём СУББОТКИН

Алмаз ХӘМЗИН

Лилия ӘХМӘТОВА

Гүзәл СӨНГАТУЛЛИНА

Дизайнер: Ләйсән ФӘЛӘХОВА

УЧРЕДИТЕЛЕ: «ТАТМЕДИА»**акционерлык жәмгыяте.**

Матбугат һәм массакүләм

коммуникацияләре агентлыгы

ярдәмдә оештырылган.

Журнал Элемте, мәгълүмати технологияләр һәм
массакүләм коммуникацияләр

өлкәсәндә күзәтчеклек итүче Федераль служба

(Роскомнадзор)

идарәсәндә теркәлдә.

Теркәлу саны һәм вақыты:**Эл № ФС77-61789, 18 май, 2015 ел.**Нәшер итүче: **АО «ТАТМЕДИА»**

Адрес: 420047 Казан, Академическая ур., 2

**Редакция фикере авторлар фикере белән
тәңгәл килергә мөмкин.****Редакция материалларны****авторларның ризалыгыннан башка****редакцияләү-төзәтү хокукына ия.****Реклама белдерүләренең дәрәжәсегә өчен****реклама бирүче жаваплы.**

Басма 16 яшьтән өлкәнрәк укучылар өчен чыгарыла.

«Чаян»нан икән күрсәтмичә

журнал өсәрләрен файдалану тыела.



Белешмәләр өчен

телефоннар:

(843) 222-06-00,

тел./факс: 222-05-54.

E-mail: chayan@bk.ru

Сайт: chayan.su

16+**Редакциянең адресы: Декабристлар ур., 2,
ТР, Казан, 420066**

Йолдыз ШӘРАПОВА

ЮБИЛЕЙ БҮЛӘ

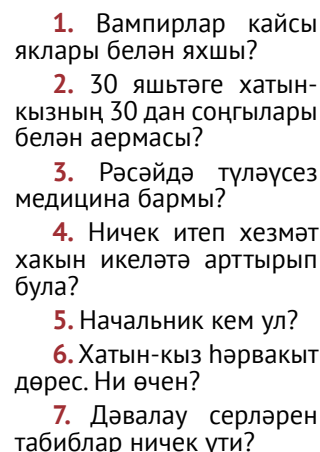
Яңа ел чыршыларының утлары сүнәргә өлгөрмәде, Алмаз Шәпи улының мәшәкате артты. Тиздән, бик тиздән туган көне житә бит! Башка елларда үзен бер елга картапта, үлем белән яқынайта дип уйлый торган мондый көнне бик өнәп бетермәсә дә, быелгысын үз итәргә әле исәбе. Чөнки монысы ни житте генә түгел, түм-түгәрәк — юбилей! Үз гомерендә юбилейларның төрлөсөн күргәнә бар инде аның, табын түрөндәге юбилярлардан көнләшеп аз утырмады. Быел, Ходайның рәхмәте, теләкләр дә, бүләкләр дә аңа булачак. Алайса соңгы вакытта ул житәкләгән бүлек гел артагылар исемлегендә сөйрәлә, «Син житәкче бит! Кая карыйсың?» — дип гел әрлиләр, гел сүгәләр үзен. Әйтерсең, дөнъяның шулай үзгәрүенә, жинаятьчелекнең артуына һәм күбесенең ачылмыйча калуына бер ул гына гаепле. Рәхмәт инде юбилеена, бик вакытлы килеп житкән, менә хәзер үзен төкөрәк чәчә-чәчә сүккән нәчәлнигы Тимур Роберт улы теш астыннан сыгып чыгарып булса да, мактамый кала алмас. Юбилейларда да, соңгы юлга озатканда да кешене яманларга ярамый ич. Бу — язылмаган канун. Аны бозарга берәүндә дә жөрәт иткәнә юк әле.

Юбилей тантанасы, алачак бүләкләр, үзен көткән мактаулар турында уйлап куйгач, Алмаз Шәпи улының кәефе тагын да күтәрелеп китте. Дөрөс, мәшәкатсез генә булмас инде бу юбилей дигәннәре. Зур-зур түрәләргә дә чакырырга туры килер. Түрәлек гомерендә нәкъ менә беренче чиратта өстәгеләргә ярага кирәклеген төшенгән иде инде Алмаз Шәпи улы. Табын мәсьәләсен хәл ителде дип санаса да була. Узган ел бер ресторатор директорының наркоман улын төрмәдән коткарып калган иде — шул директор хәзер аның алдында чәчә белән жир себерергә дә әзер. Табынның менә дигән, кирәк булса күгәрчен сөтән дә табып куеп әзерләнәчәк. Ул затлы кунаклар зур-зур бүләкләр белән киләчәк инде, әлбәттә. Шуңа өстәл сыйдан сыгылып торырга тиеш булачак.

Бүләк дигәннән, Алмаз Шәпи улының үзенә күптәннән бер бүләк ясыясы килә бит әле. Бүләк, дип, бик бүләк тә түгел бугай инде ул. Юк, нишләп бүләк булмасын, ди?! Бүләк һәм бүләкнең дә ниндие әле!

Беренче күрдә үк ошатмады үзенә яңа хезмәткәрә Алмаз Шәпи улы. Кыланчыкмы, мактанчыкмы шунда, эш күрсәтергәме исәбе. Берлинны алырга барган кебек, дәртләнеп атлап йөрүләргә үк эчен пошырды. Ләкин шулай булса да, эшкә алмый да булдыра алмады — егетнең рекомендациясе әйбәт иде. Алмаз Шәпи улының арттан сөйрәлгән бүлегенә шундый кирәк иде шул. Әйе, ул яшь белгеч чынлап та, тикшерү эше өчен махсус туган диарсең. Ул килгәч ачылган жинаятьләр саны күзгә күренеп артты. Бер яктан, Алмаз Шәпи улы моңа бүлеге өчен сөенсә дә, икенче яктан, өстәгеләр дә «чикләвекнең юкәдә икән» бик тиз төшенделәр. Телевизорда чыгыш ясарга да, газета-журналларга интервью бирергә дә Алмаз Шәпи улын түгел, шул эш сөючән яшь белгечне чакыра башладылар. Алмаз Шәпи улы икенче планга кала бирде. Әгәр берәр чарасын күрмәсәң, урынына менеп кунакларга да күп сорама бу нәрсәкәй. Тизрәк котылырга кирәк моннан. Чөнки аның эшләмәве, бармакка бармак та сукмавы, көне буе компьютер каршында гына утыруы кара чалбарны ак жеп белән теккән төсле кычкырып тора башлаган иде инде. Менә шул көндәшен юк-бар сәбәп табып, эшеннән жибәрә алса, бу аның юбилееның иң шәп бүләге булачак. Шуңа кирәк аңа — йөрмәс бар дөнъя эшләр-эшләмәс яшәгәндә берүзе генә ат кебек жигелеп тартып. Каян килгән хезмәт ударнигы. Алар теге гасырда калдылар бит инде.

Башына мондый юньле фикер килгәнәнә сөенеп, бу уен озакка сузмый гына тормышка да ашырды Алмаз Шәпи улы. Иртән иртүк көндәшен эштән азат итү турындагы приказы әзер иде инде аның. Йөгереп эшләп, яңа идеяләр белән анып йөргән талантлы яшь белгечнең бу хәбәргә кәефе төшсә дә, сер бирмәде. Ишкән чыкканда егетнең: «Тукайның «Баскыч» шигырен укыгыз!» — дигән сүзләре Алмаз Шәпи улының бер колагыннан керде, икенчесеннән шундый ук тизлек белән чыгып та китте. Алмаз Шәпи улы үз юбилеена үзе ясаган бу бүләгәннән бик канәгать, артык канәгать иде. Ул үзенә бөек жиңуен тантана итте. Чөнки нәчәлнигы Тимур Роберт улының да тиздән юбилее житәсен һәм аның да Алмаз Шәпи улы кебек эшлесең житәкчедән котылып, үзенә бүләк ясарга жыенуын бу вакытта белми иде әле ул... һәм белмәве белән бәхетле дә иде...



ЖАВАПЛАР

1. Алар жылыгы тохотке
урматтамакчылар. 2. Утгадан
лос хатын-бик кы-
ламный, чонки инде ул
бу штыгы соң алма
кыра алмый. 3. бар. Ене
Малышеваның телевизия-
он тапшыруу. 4. Акчага-
күрөз. 5. Шүүдөй кеше —
син сонга калып килгенде,
ул штыгы; нем син ирпүк
штыгы утырганга, ул ала
күрөмни да. 6. Чонки. 7. Та-
пакан ийрген кебек кызыл.

Сынамышларны Гүзэл
СӨНГАТУЛЛИНА әзерләде.

Чаянвордны чишеgez,
номерланган шакмакларда
ике жыр исемен укыгыз.
Журналыбызның
7 нче санында басылган
чаянвордның тикшеру сүзлэре –
«ТУГАН ТЕЛ», «САКМАР».

Беренче булып
дөрес җавап жибәрделәр:

Э. ГАРИПОВА (Әлки р-ны, Иске Салман ав.),
Р. ЙОСЫПОВ (Арча р-ны, Яңа Кишет ав.),
Р. ИШМОРАТОВ (Арча р-ны, Урта Сәрдә ав.),
М. МИҢНЕМУЛЛИНА (Балтач р-ны, Норма ав.),
Д. НУРГАТИНА (Алексеевский р-ны, Урманасты Шонталасты ав.),
С. ШӘЙХУЛЛИН (Казан).

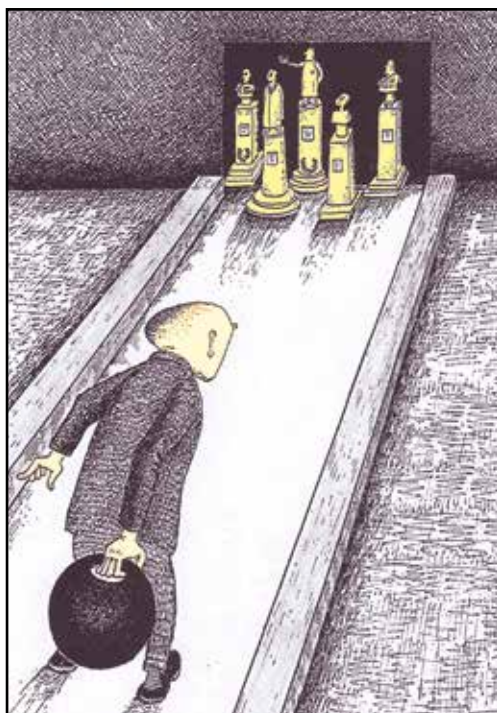
Жиңүчебез –
Казаннан

Сәгъдулла ШӘЙХУЛЛИН!

СЭЕР КЕШЕЛЭР

Валентин ДУБИНИН

Владимир СОЛДАТОВ



Николай ВОРОНЦОВ



Валерий ТАРАСЕНКО

